

WERK VAN ANNA MARIA VAN SCHURMAN
TE UTRECHT.

In het artikel over de woning van Anna Maria van Schurman te Utrecht, dat in het Maandblad van „Oud-Utrecht” van 15 Maart 1946 verscheen, slaakt de schrijfster op bladzijde 19 de verzuchting, dat het wel jammer is, „dat van deze buitengewone vrouw, die hier meer dan veertig jaren woonde, te Utrecht niets is bewaard gebleven.” Wij kunnen hierop gelukkig antwoorden: er wordt nog *wel* werk van Anna Maria van Schurman te Utrecht bewaard! Het Centraal Museum bezit van haar hand drie kleine portretten van professoren (in gekleurd krijt op wit papier), een specimen van haar, overigens niet zeer uitgebreid, graveerwerk en bovendien twee portretten, die de kunstenaars zelf voorstellen.

De eerstgenoemde drie contereitsels stellen de hoogleeraren G. Voetius, M. Schotanus en C. Dematius voor, alle drie theologen, met wie Anna Maria zeer bevriend is geweest (Cat. hist. museum no. 3077, 3078, 3079; cat. der schilderijen no. 165, 166, 167). De gravure, die in 1934 door het museum werd aangekocht, geeft den in zijn tijd zeer bekenden Delftschen arts Regnerus of Reinier de Graaf weer. De beide portretjes van Anna Maria van Schurman zelf zijn oude copieën in miniatuur op zilver en koper, het eene naar origineel van Cornelis Jansen van Ceulen of naar de van dit schilderij door Clemens de Jonghe vervaardigde gravure, het andere gemaakt naar een zelfportret van de artieste of naar een naar dit werk gegraveerde prent. (Cat. hist. museum no. 122 en 123; cat. der schilderijen no. 168 en 121).

Een glazen bokaal met deksel op balustervormigen voet ten slotte, die op den deksel het volgende opschrift draagt: „Ongedwongen Best”, terwijl men op de kelk leest: „Welkomst der Vrinde” en het monogram „A. M. S.” (met deksel hoog 27 cm.), was jaren lang in het Centraal Museum geëxposeerd, doch werd kort geleden teruggezonden aan de eigenaresse, die dit stuk in bruikleen aan het museum had afgestaan. Uit zuiver kunstzinnig oogpunt bezien is het belang van al deze werken niet bijzonder groot. Ook kunsthistorisch is de waarde ervan betrekkelijk klein: het vormt niet een schakel in een bepaald ontwikkelingsproces. Terecht schreef A. van Wurzbach indertijd in zijn bekend handboek over de schilderes: „als Künstlerin ist sie ohne Bedeutung, da ihre Universalität sie an ernstlicher Vertiefung hinderte.”

Historisch gezien is het evenwel belangrijk, dat deze destijds wereldberoemde vrouw door haar werk in haar voornaamste woonstad vertegenwoordigd is.

R. VAN LUTTERVELT.